ОСИГУРИТЕЛИ И САМООСИГУРЯВАЩИ СЕ

За целите на ДОО разграничението между ***осигурител*** **и** ***самоосигуряващ се*** е направено в зависимост от това дали даден субект е задължен по КСО да внася вноски за себе си или го прави за други лица.

I. ОСИГУРИТЕЛ

Легална дефиниция на ***осигурител*** за целите на държавното обществено осигуряване (ДОО) е въведена с ал. 1 на чл. 5 от ***Кодекса за социално осигуряване*** (КСО):
Осигурител *е всяко физическо лице, юридическо лице или неперсонифицирано дружество, както и други организации, които имат задължение по закон да внасят осигурителни вноски за други физически лица.*
От легалната дефиниция се извличат основните характеристики на ***осигурителя:***
1. Субект, чиито правен статут е сред изброените в легалната дефиниция: *физическо лице, юридическо лице или неперсонифицирано дружество* и т.н.
Изключени от кръга на лицата, които могат да придобият качеството ***осигурител*****, например** са клоновете и поделенията на юридическите лица.
2. Задължен е по силата на закона да внася осигурителни вноски за **други лица.** Осигурителни вноски се внасят за **осигурени лица,** които са винаги **физически лица** (Виж §1, ал. 1, т. 3 от ДР на КСО и Фиш I.I.4). Задължението касае **внасянето** на осигурителните вноски, които са за сметка на осигурителя и на тези, които са за сметка на съответните физически лица.
Придобиване на качеството ***осигурител*** е резултат от съвкупно изпълнение на двете основни характеристики, а именно: субект, чиито правен статут е сред изброените в легалната дефиниция и който е задължен по силата на закона да внася осигурителни вноски за други физически лица.

Друго задължение на осигурителите е периодично да представят данни в Национална агенция за приходите (Виж Раздел IV, Глава I от настоящия наръчник).

II. САМООСИГУРЯВАЩ СЕ

Легална дефиниция на ***самоосигуряващ се*** за целите на държавното обществено осигуряване е въведена с ал. 2 на чл. 5 от КСО:
Самоосигуряващ се *е физическо лице, което е длъжно да внася осигурителни вноски за своя сметка.*
Изхождайки от легалната дефиниция, ***самоосигуряващите се*** са **физически лица**, които са задължени да **внасят осигурителни вноски за себе си.** По своята същност ***самоосигуряващите се*** са комбинация между осигурител и осигурено лице. ***Самоосигуряващите се*** са ***„осигурители”*** за самите себе си - длъжни са да внасят осигурителни вноски за своя сметка при упражняване на трудова дейност и те се считат за ***осигурени лица*** *за времето, през което са внесли дължимите осигурителни вноски по чл. 6, ал. 8 от КСО* (Виж §1, ал. 1, т. 3 от ДР на КСО и Фиш I.I.4).
Вноски за държавното обществено осигуряване за своя сметка са длъжни да **внасят**:
1. Лицата, регистрирани като упражняващи свободна професия и/или занаятчийска дейност,
2. Лицата, упражняващи трудова дейност като еднолични търговци, лицата, които се облагат по реда на чл. 26, ал. 7 от ***Закона за данъците върху доходите на физическите лица***, собственици или съдружници в търговски дружества, физическите лица - членове на неперсонифицирани дружества, и
3. Регистрираните земеделски стопани и тютюнопроизводителите.

Друго задължение на самоосигуряващите се е периодично да представят данни в Национална агенция за приходите (Виж Раздел IV, Глава I от настоящия наръчник).

ОСИГУРИТЕЛИ И САМООСИГУРЯВАЩИ СЕ

За целите на ДОО ***морските лица*** и ***лицата, които извършват дейност по събиране на диворастящи гъби и плодове*** **се разграничават от** ***самоосигуряващите се лица.***
Самоосигуряващите се лица се смятат за осигурени лица за времето, през което са внесени дължимите осигурителни вноски по чл. 6, ал. 8 от КСО, *а лицата по чл. 4, ал. 9, чл. 4а, ал. 1 и чл. 4а[1], ал. 1* от кодекса *се смятат за осигурени лица за времето, през което са внесени дължимите осигурителни вноски* (§1, ал. 1, т. 3, изречение трето от ДР на КСО).
Самоосигуряващ се е физическо лице, което е длъжно да внася осигурителни вноски за своя сметка (чл. 5, ал. 2 от КСО).
Независимо че се осигуряват изцяло за своя сметка, морските лица и лицата, които извършват дейност по събиране на диворастящи гъби и плодове, не се третират като самоосигуряващи се лица за целите на ДОО, поради следното:

- морските лица полагат труд по трудово правоотношение, като осигурителните вноски за морските лица се удържат и внасят чрез работодателя им, който е и осигурител по смисъла на изречение първо от ал. 1 на чл. 5 от КСО;
- осигурителните вноски за лицата, които извършват дейност по събиране на диворастящи гъби и плодове се внасят чрез държавните предприятия по чл. 163, ал. 1 от ***Закона за горите***, които са техни осигурители по смисъла на изречение първо от ал. 1 на чл. 5 от КСО.